

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA SAUGAUS VALSTYBINIO DUOMENŲ PERDAVIMO TINKLO OPERATORIAUS VEIKLA

2008 m. spalio 27 d. Nr. VA-P-40-11-21

Vilnius

Auditas atliktas, vykdant

Valstybės kontrolės 4 -ojo audito departamento

direktoriaus pavaduotojos Sigitos Gorovniovos 2008-07-21 pavedimą Nr. P-40-11

Auditą atliko valstybiniai auditoriai:

Ingryda Česnakevičiūtė (grupės vadovė)

Elena Mikalajūnienė

Auditas pradėtas 2008-07-21

Auditas baigtas 2008-10-27

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti

Valstybės kontrolės interneto puslapyje

adresu www.vkontrole.lt

SANTRAUKA

Saugus valstybinis duomenų perdavimo tinklas – tai uždaras valstybės, savivaldybių institucijų, įstaigų ir kitų asmenų, vykdančių teisės aktais priskirtas valstybės funkcijas, tinklas, kuriuo institucijos gali saugiai tarpusavyje keistis duomenimis, bendradarbiauti su Europos Sąjungos institucijomis, komunikacijų metu užtikrinant perduodamos informacijos šifravimą ir duomenų mainų dalyvių identifikavimą. Naudojant šį tinklą turi būti užtikrintas valstybės registrų ir informacinių sistemų duomenų saugus perdavimas bei sudarytos sąlygos institucijų išlaidoms, skiriamoms duomenų saugos priemonėms, programinei įrangai, duomenų perdavimo ir telefono ryšio paslaugoms įsigyti, mažinti.

Siekdami įvertinti Saugaus valstybinio duomenų perdavimo tinklo operatoriaus – valstybės įmonės „Infostuktūra“ veiklą, analizavome Lietuvos Respublikos Vyriausybės numatytus Saugaus valstybinio duomenų perdavimo tinklo kūrimo ir plėtros tikslus bei siekiamus rezultatus, sudarytas organizacines ir teisinės prielaidas tinklo kūrimui ir veiklai, už šio tinklo kūrimą, funkcionavimą ir plėtrą atsakingos Vidaus reikalų ministerijos priimtus sprendimus, taip pat nagrinėjome, kaip operatorius organizuoja viešųjų paslaugų teikimą ir naudoja valstybei nuosavybės teise priklausantį turtą.

Nustatyta, jog Vidaus reikalų ministerija neužtikrino, kad būtų sukurtos tinkamos organizacinės ir teisinės prielaidos Saugaus valstybinio duomenų perdavimo tinklo sukūrimui, funkcionavimui ir plėtrai.

Saugus valstybinis duomenų perdavimo tinklas, kuris veikia nuo 2004 metų ir kurio kūrimui ir plėtrai panaudota per 20 mln. Lt valstybės biudžeto lėšų, funkcionuoja nerezultatyviai. Todėl gali būti laiku nepasiekti Nacionalinės Lisabonos strategijos įgyvendinimo programoje ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004–2008 m., 2006–2008 m. programose numatyti laukiami rezultatai, kad iki 2008 m. IV ketvirčio visų valstybės registrų ir informacinių sistemų duomenys būtų perduodami Saugiu valstybiniu duomenų perdavimo tinklu, nes likus devyniems mėnesiams iki nustatyto termino pabaigos tik per 3 proc. potencialių šio tinklo naudotojų buvo sudarę Saugaus tinklo paslaugų teikimo sutartis.

Neišnaudojamos visos Saugaus valstybinio duomenų perdavimo tinklo galimybės, tačiau Lietuvoje kuriami, modernizuojami ir funkcionuoja atskiri institucijų žinybiniai, specialūs duomenų perdavimo tinklai, kurių veikla nėra koordinuojama valstybės mastu, todėl nesudaromos prielaidos mažinti institucijų išlaidas, skiriamas duomenų saugos priemonėms, programinei įrangai, duomenų perdavimo paslaugoms įsigyti.

Teisės aktai neįpareigoja institucijų elektronine informacija keistis tarpusavyje ir su Europos Sąjungos institucijomis naudojant Saugų valstybinį duomenų perdavimo tinklą, todėl ne visos jos renkasi šio tinklo teikiamas paslaugas. Taigi, Saugaus tinklo paslaugos tampa įprastos konkurencijos objektu, o tinklo operatorius, konkuruodamas su kitais operatoriais ir elektroninių ryšių paslaugų teikėjais, priverstas ieškoti Saugaus valstybinio duomenų perdavimo tinklo naudotojų.

2006 ir 2007 metais pagrindinę Saugaus tinklo operatoriaus veiklos dalį (atitinkamai 77 ir 61 proc.), vertinant pagal gautas pajamas, sudarė komercinių paslaugų teikimas. Valstybės įmonė „Infostruktūra“ valstybei nuosavybės teise priklausančią turtą naudoja ne tik jai perduotai valstybės funkcijai vykdyti, bet ir komercinėms pajamoms uždirbti. Saugus tinklas ne visada naudojamas pagal paskirtį, šiuo tinklu paslaugos teikiamos ir tiems asmenims, kurie neturi teisės jų gauti, t.y. privatiems asmenims, dėl ko padidėja grėsmių saugos incidentams kilti rizika. Dalis įmonės nekilnojamojo turto yra išnuomota privatiems asmenims, kurie vykdo veiklą, nesusijusią su įmonės vykdomomis funkcijomis.

Lietuvos Respublikos Vyriausybei, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai, valstybės įmonei „Infostruktūra“ pateikėme rekomendacijas nustatytiems trūkumams šalinti.